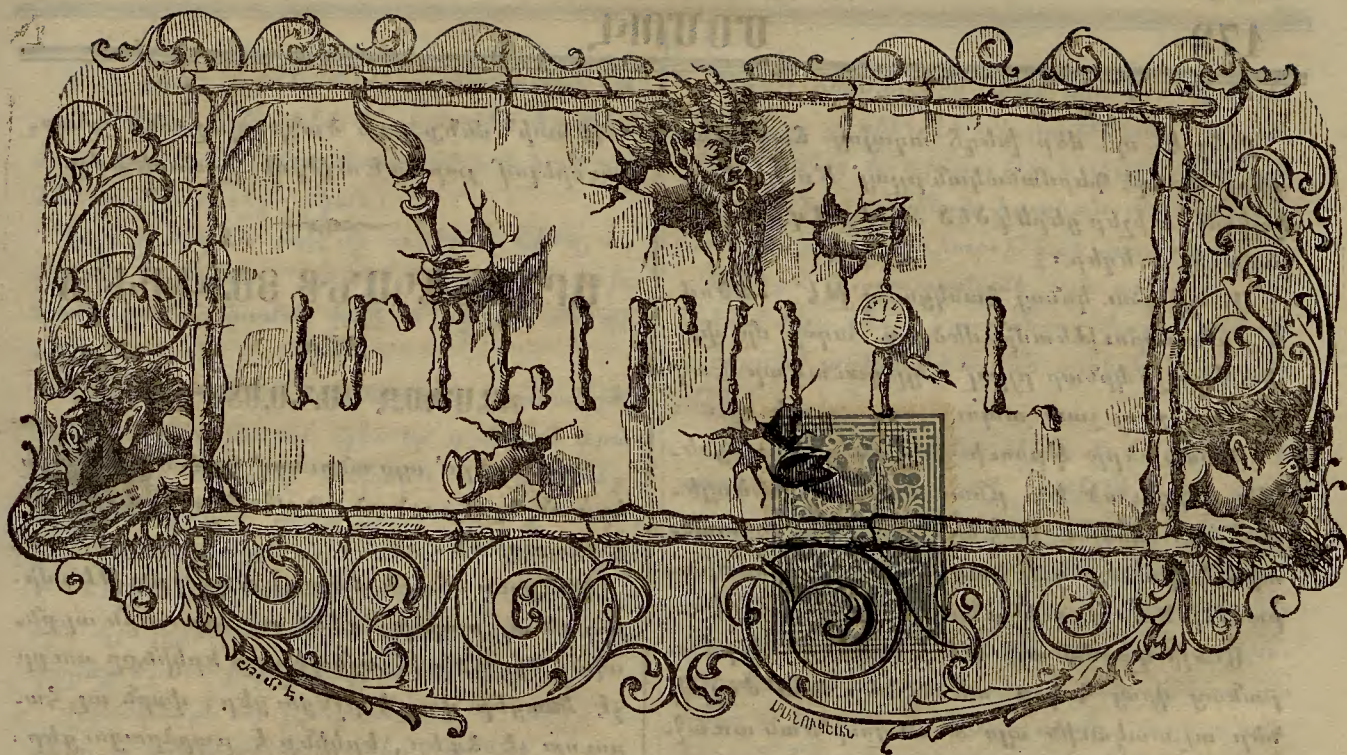

ՀԻՆ ԳԼԽՈՎ, ՆՈՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՆԵՐ

Պօլսոյ մէջէն Եֆէսէի-ն-նը վերցաւ՝ սա-
կայն մեր ազգային վարժարանաց մէջէն տա-
կաւին ծեծը չը վերցաւ գնաց :

Ատենօք, ֆալախանին տակը տղայոց հո-
գի տալը՝ և վարժապետներուն մինչև 400-
450 դաւաղան զարնելով «մինչև ուր մատնե-
րէդ դուրս արիւն պօռթկայ պիտի զարնեմ»
ըսելը լսել էինք՝ բայց այս անգթութիւնը
նոյն ատենի վայրենի դաստիարակներուն ան-
կրթութեանը կ'ուտայինք :

Միթէ ներկայիս մէջ ալ ստէպ ստէպ սոյն
օրինակ տեղի ունեցած պատահարները ինչ
բանի տանք, այժմեան լուսաւորեալ դաս-
տիարակաց, ուսումնականութեանը, կրթու-
թեանը, մարդասիրութեանը, շարժապետ-
կան խորամանկ ընդունումով կայացրաց, հայրե-
նասիրութեանը, թէ սեւ ժապաւէնով մը
դժերնուն ի վար կախուած կապոյտ ակնո-
ցին մի տանք :

Ինչ է այս բարբարոսական ընթացքը :
Մէկը՝ Գերմանական կրթութիւն կուտամ կոր
ըսելով՝ իր քովի դասընկերին ծուռ նայող
տղուն վիզը ապտակով մը կը ծռէ :

Ուրիշ մը՝ Անգղիական մէթոտի պահանջու-
մըն այս է ըսելով՝ խնդացող տղուն կուշտին
մաշկը մը կը զարնէ :

Ուրիշ մ'ալ՝ Հայկական հնաւանդ դաստիա-
րակութիւնը այսպէս կը վերցնէ ըսելով՝ քո-
վին հետ փոփսացող տղուն ականջը փըր-
ցնելու աստիճան կը քաշէ :

Խեղճ տղայք, դպրոցին մէջ կրած այս օրի-
նակ հալածանքէն աչքերնին վախցած՝ տու-
ներնին կը քաշուին և բնականաբար հետեւ-
եալ օրը սոսկմամբ կամ պաղուծեամբ դըպ-
րոց երթալէ խոյս կուտան :

Ասոր վրայ կարծես ծնողք վարժապետին
պակասը լեցնելու մտօք՝ իրենք ալ զաւկը-
նին չարաչար կը ծեծեն : Մինչև անգամ զա-
ւակնին ծեծի տակ մեռցնող ծնողքներ կան :

Ըսել է որ մեր խեղճ տղայոց ճակատագիրը՝ կ'ուզէ Գերմանական ըլլայ՝ կ'ուզէ Հայկական, գիշեր ցերեկ ծեծ ուտելով դաստիարակուիլ է եղեր :

Ալ դիւրաւ կրնայ հասկցուիլ թէ՛ ծեծով և բռնաւորութեամբ մեծցող տղայ մը փիլիսոփայ չի կրնար ըլլալ՝ այլ ցաւազար էակ մը կամ շատ շատ ապուշ քաղաքացի մը :

Ուստի՝ երբ կ'ըսուի թէ ծեծը դպրոցներէն վերցուած է, բնաւ հաւատք ընծայելու չ'է. մինչեւ անդամ ամենէն բարձրատիճան դպրոցաց մէջ առանց ծեծի դաստիարակութեան դրութիւնը ընդունուած չ'է :

Աւելի զարմանալի կէտը սա է որ՝ վարժարանաց վրայ հսկող տեսուչներ կամ ժողովներ ալ տակաւին այս անտեղութեան առաջքն առնելու բնաւ փոյթ չ'ունին :

Գանակոծուելէն խեղաթիւրող աշակերտի մը ծնողքը բողոք բառնալու չի համարձակիր. երբ մեռնի կամ ցաւազար մնայ, կըսէ թէ « զաւկիս ճակատագիրն այս էր » :

Արդ՝ քանի որ Աղգային դպրոցաց մէջ ծեծի այս վնասակար և վայրենի սովորութիւնը դեռ կը շարունակուի՝ ըսել է որ դպրոցէն ելող տղաքը փոխանակ ուսմանը, նին աւարտելով ապագայ մը պատրաստելու կարող ազգին պիտանի անդամներ ըլլալու, մէյմէկ ցաւազար և հիւանդոտ անձինք պիտի ըլլան և հետեւաբար աւուր հացի կարօտ :

Գոհութեամբ լսեցինք վսեմափայլ Տատեան Յարութիւն պէյի՝ Բերայի վեցերորդ շրջանակի թաղապետութեան նախագահ ընտրուիլը :

Վսեմափայլ պէյը երկրորդ անգամն է որ այս պաշտօնին կը կոչուի, և արդէն Ա. անգամ իր պաշտօնավարութեանը մէջ ցցուցած գործօնէութեամբն ու նորանոր կարգադրութեամբը Բերայի ամեն կարգի ժողովրդեան համարումը վայելած է :

Ուստի՝ մենք սոյն ծանր պաշտօնը չընտրահաւորելով՝ յարատեւութիւն կը մագլթեմք :

ԱՐՁԱՆԱԿԱՆՔ ՅԱԼԵՐԺԻՑ

ԿԱՄ

ՃԱՄՊԱՋ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ

Մօտ օրերս՝ այս անունով ճափնադարան մը երեւան ելաւ, որուն Յովհաննու քերթողին ճամպաղեան :

Մաքուր ոճով և մաքուր տղադրութեամբ լեզուն ալ բարձր, գինն ալ. բառերն ալ ընտիր, նիւթն ալ. այնպէս որ երկինքը սուրբ չէ մնացեր. վար է իջեցուցեր, վարն ալ հարուստ չէ ձգեր, երկինք է բարձրացուցեր :

Արդարեւ կարգալու արժանի քերթուած մ'է այս ճափնադարանը, որն որ ճամպաղ բանաստեղծ մեծ խնամքով շարայարած և իւր ամեն մէկ տողին մէջ մէյմէկ հարուստ պառկեցուցած է :

Ինքն ալ բուրվառը ձեռքը առած և գրիչն ալ կերտնի տեղ միւս ձեռքը բռնած՝ այս հարուստներուն գլխին առատ խունկ մատուցանելու վարդապետական պաշտօնը ի դորձ գրած է :

Այս մատենադարանին բուն նպատակը չը հասկցողներուն կրտսնք թէ՛ աւելի մեծամեծները բայրայելով անոնցմէ բան մը փրցնել է, քան թէ երանելի սրբոց յիշատակը օրհնել, որովհետեւ մենք այդ ճափնադարանին մէջ երբէք Աղքատ Ղաղարոսին վրայ երկու տող բան չը տեսանք. այլ միշտ հարուստ Յովհաննէսին-Յովհաննէս Աւետարանչի, հարուստ Պօղոսին - Պօղոս առաքելոյ և ինչ, անուանակից և դասակից ըլլալը տեսանք. ըսել է որ այս դարուս մէջ ալ սուրբի նմանելու համար քիչ մը մարդուն ծոցը լեցուն ըլլալու է եղեր, որով ճամպաղ բանաստեղծի մը շուայլ գովեստիցը արժանի ըլլուի :

ի մի բան , այս հաղթարարներ աւելի հարուստներու լիութեամբն է՝ քան թէ երանելի որոց յաւերժական արձանականք և կամ արձանականք յաւերժական :

Ազգը արդէն Կոնստանտնուպոլսու մէջ , հիմայ ալ շուրջ մը աւելցաւ , ասանկ երթայ նէ վախճանաբ կամաց կամաց Կոնստանտնուպոլսու մէջ երեւան պիտի ելլայ :

Կը լսենք որ այս ճամբադ բանաստեղծը ուրիշ հեղինակներու պէս իր գրկովը գրաւածառաց ձեռքով ծախելու չէ զիջաներ , այլ բաւականէն աւելի Արձանականք տպելով իր ձեռքովը հարուստներուն մատուցեր է : հարուստներն ալ ճամբադ բանաստեղծին այս Արձանականքը տեսնելով արձան կարեր երեսն ի վեր ապշած մնացեր են :

Եսնաֆներն ալ Արձանականքին մէջը իրենց և իրենց անուանակից Կոնստանտնուպոլսու մէջ , ասանկ երթայ նէ վախճանաբ կամաց կամաց Կոնստանտնուպոլսու մէջ երեւան պիտի ելլայ :

Վերջապէս հիմայ հատը մէկ մէծիտլէի գրաւածառաց միջոցաւ ծախու հանելու ստիպուեր է կըսեն , սակայն մեր լսածը սա է որ՝ ամենեւին վրան նայող չը կայ եղբ :

ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Ազնիւ ընկերուհիս

Դպրոցական դասերս աւարտելու համար տակաւին քանի՞ տարի դպրոցին մէջ կենալս չեմ գիտեր . փոխ-դասատուս կըսէ որ՝ ինծի չափ յաջողակութիւն ունեցող աշակերտուհիներ , քիչ ատենէն , այսինքն 8 տարիէն կըրնան դասախօսութիւններն աւարտելով դպրոցը թողուլ . այս առարկութիւնը ինծի լոկ միտարարական կերեւայ , քանզի դպրոց մտնելս վեց տարի եղաւ և դեռ ես իմ վրաս , կամ գդմիս մէջ դպրոցը թողելու չափ արժանաւորութեան շնորհներ չեմ տեսներ :

Ազնիւ ընկերուհիս , կամ այն է որ Հայ ընդուն հայ ցեղին մէջ դիւրութեամբ տարածելու միջոց և դիւրութիւն չկայ , կամ այն է որ մենք , այսինքն իգական սեռին պարձանքներս բնաւ դիւրութեան յարմարութիւն չունինք . բայց ասոնցմէ որն ալ ըլլայ , կը տեսնեմ որ զիս գերազանցող փոքր՝ սակայն աշխուրջ աղջիկներ ալ չեն պակսիր դպրոցիս մէջ :

Անցեալ տարի քննութիւն մը տուինք և այս քննութեան մէջ քննիչներուն մեզի հարցնելիքները օր առաջ ցանկ մը չինելով մեզի յանձնեցին որ ըստ այնմ պատրաստութիւն տեսնենք . այս միջոցը խիստ յարմար թուեցաւ մեզի և ուրախ զուարթ քննութեան պատրաստուեցանք : Քննութեան օրը եկաւ , քննիչները ներկայացան , հարցուածներուն խիստ աղէկ պատասխաններ տուինք , սակայն ինքնակոչ քննիչ մը խնդուքը փորձերնիս ձգեց , այս մարդը տեսնելով որ իմ դատուս մէջ ամենէն ճարտար պատասխանողն ես եմ , մտեցաւ ինձ և հարցուց , « աշխարհիս մէջ որո՞նք են երեւելի կանայք » : Ինչպէս որ ըսի , հարցաքննութեան ցանկին մէջ այսպիսի հարցում մը չըլլալուն , շուարեւուս կարմրեցայ , սակայն չուղելով ալ ստացած էյեթի փառքս բոլորովին օղջ ցնդեցնել , բոլոր մտածողական կարողութիւններս ամբողջութեամբ մտածեցի . միտքս գրացնուհիս ինկաւ . ուստի ակնթարթ անոր դիւցաղնական գործերը կշռելով , համարձակութեամբ դարձայ քննիչիս և ըսի . « Պարո՞ն , աշխարհիս վերայ դա՞նուող երեւելի կանանց մէկն ալ մեր տիկին Անթառամն է :

Կեցցէ՛նք ու և ծափահարութեանց դուռներն արձագանք տուին այս պատասխանիս և հեռուէն երևաւ արդ մ'ալ համեստութեամբ ըսաւ . « օրիորդ , եթէ աշակերտուհի չըլլայիք , այդ երեւելութեան պատիւը ձեր գրացնուհին առաջ ձեզի պիտի սեպհակալենէի » :

Գիւրաւ կրցայ հասկնալ որ այդ երիտա-
սարգը իմ նշանածս ըլլալ կուզէր, ուստի
մինչև աւարտ քննութեան զայն աչքէս չը
հեռացուցի:

Ազնիւ ընկերուհիս, գիտե՞ս թէ ինչ մեծ
արժողութիւն ունի գրքի մը հատոր դըպ-
րոցականի մը հարցաքննութեանց փոխարէն.
եթէ գիտես՝ գիւրաւ պիտի գուշակես թէ՛
իմ հարցմանցս մրցանակը եղող այդ երիտա-
սարգը որչա՛ր թանկագին էր ինձ համար:
Երբ քննութիւնը լնացաւ, անտեսուհւոյս ա-
ղաչեցի որ այդ երիտասարդին ո՞վ ըլլալն ի-
մանայ. իմացաւ և զիս անոր ծանօթացոյց.
տարի մը ի վեր է զիրար ջերմ սիրով կը սի-
րէինք և այնչափ ջերմ սիրով որ ամուսնա-
նալն անգամ մտքերնիս չէր իյնար...

Այս սիրահարութեանս միջոցին էր որ լա-
մաութիւնի գրուածքներուն խորը կրցի թա-
փանցել, մինչդեռ առաջները բառ մ'ան-
գամ չէի հասկնար:

Ալ այնուհետեւ սկսայ թատերական գըր-
ուածքներու ետեւէ իյնալ. ձեռքս ինկած
թատրերգութիւնը կամ ողբերգութիւնը կը
թարգմանէի, սակայն թարգմանութեանս լե-
զուն ուրիշի անհասկանալի ըլլալուն՝ միայն
ես կը կարդայի, ես կզգածուէի, ես կուլայի
և ես արցունքս կը կլլէի:

Գպրոցին մէջ ամեն կարգի դասախօսու-
թիւններ կըլլուէր, անտեսագիտութիւն, բը-
նալուծութիւն, քաղաքավարութիւն, բայց
ասոնց և ո՛չ մէկուն աչք ունէի, իմ կոչումս
թատերական էր: Եւ ծնողքս ալ զիս իմ կամ-
քիս ծառայելու ազատ թողած ըլլալուն՝
սիրահարիս հետ շատ գիշերներ առանձին
նստած՝ քիչ մ'ալ Աստեղագիտութեան կա-
րապէինք: Գիշեր մը ժամը տասկ. 7 ին միջոց-
ները երկնակամարին մէջ ահագին երևոյթ մը
տեսանք, ես զայդ գիտաւոր աստղի մը նման-
ցուցի, նշանածս ալ (աստղաբաշխութեան դա-
սատուս էր նշանածս) կիսալուսնոյ նմանցուց.
Աստղաբաշխութեան մէջ բոլոր գտումները
կարծեաց վրայ հիմնեալ ըլլալուն՝ մենք ալ

այդ կիսալուսնը լուսնթագի և Արուսեկի
լուսոյ բեկանուտն ըլլալ կարծելով՝ կը յուսա-
յինք որ աստեղագիտաց նոր երևոյթ մը պի-
տի հաղորդենք. սակայն կէս ժամէն վերջը
զարմանօք տեսանք որ այդ կիսալուսին կար-
ծածնիս պարզապէս մեր ամեն ատեն տեսած
մահեկան լուսնոյ քառորդն է եղեր:

Ասկէ հասկցանք որ մենք երկուքս ո՛չ գա-
ղաբարով և ո՛չ բնաւորութեամբ իրարու պի-
տի յարմարինք. ուստի՝ իրարու հրաժեշտի
ողջոյն տալով բաժնուեցանք: Այսպէս յան-
կարծակի պատասխանիս յանկարծակի մըր-
ցանակը՝ գիշերուան մը մէջ սխալ գաղափա-
րի մը զոհուեցաւ:

Արդ՝ ազնիւ ընկերուհիս, եթէ այս բոլոր
անցքերը քեզ կը գրեմ, պատճառը քու
գաղանապահ ըլլալդ գիտնալու է. հիմայ կը
լսեմ որ երիտասարդը քեզի հետ կը տեսնուի
եղեր. յայտնի բան է որ՝ որչափ ալ ես իրմէ
ձեռք քաշած ըլլամ, տակաւին նախանձու
իրաւունք մը կրնամ ունենալ քու վրադ.
կարճ խօսքով խնդրեմ որ զինքը չը սիրեու
իրմէ երես դարձնես՝ մինչեւ որ ամբողջ տա-
րին լրանայ. ալ անկէ ետքը բնականաբար իր
յիշատակը մտքէս ելլելով ազատ կը թողում
զինքը:

Ինչպէս որ ալ ըլլայ տակաւին դպրոցը ձը-
գելու երկու տարի ունիմ. նայիմ եթէ քըն-
նիչներուն մէջէն մէկը չը կրնամ ընտրել ինձ
ամուսին, դպրոցէն անմիջապէս ելլելուս՝ զիս
առնելու հաճութիւնը տուող Լէւեհանէ մը
պատրաստ կեցած է:

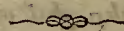
Մոռցայ գրելու թէ մեր դպրոցին մէջ
ձեռագործի պատիւ չըլլալուն, եթէ շնորհքով
մօտիւթա մը կը ճանչնաս, մօրս զրկես՝ օր-
պէս զի մօտերս հագնելիք ամառային շրջագ-
դեստս անոր ձեւել տայ:

Նամակիս հետ ներփակեալ Արեւելեան Գիտե-
լոցի մէկ գործ քեզի կը նուիրեմ:

1875 Մայիս 24

Պէտերսբուրգ

Մնամ միշտ քու կը
բոյր ցաւադին

ՈՒՅՏՈՒՐՄԱՍԻՕՆ

— Սինեռոն մայեթսթրո, եհնի թէէլիֆ էթ-տիլիմ ֆուր-հալուրդալ տիննէտին մի:

— Հայը՛ր, զահմէթ օլմազլա շունու պիր աղըզտան սէօյլէտէ տիննէյէլիմ:

— Պաշ իւսթիւնէ սէօյլէյիմ ամմա, պու էօյլէ պիր ֆուր-հալուրդալ տըր քի՛ բիանօ իւզէրինտէ չալամ՝ հալուրդալ օլույօր, աղըզտան սէօյլէրսէմ շէն օլույօր:

— Պաւ՝վօ, իլլէ պու սըճադ հսովալարտա օ մադամլա տանս էտէճէք օլուրսան՝ քիմ պիլիր նէ՛ կիւզէլ լաւ օլաճադ:

* * *

— Կէչմիշ օլա Պոլսոն, կէչէն կիւն Հասքէօյ վարօռունտան տէնիզէ տիւշմիւշին տէյի իշիթտիմ, պու իշ գաղայըլամը օլտու եօգսա սէն մի աթըրլտըն:

— Պէն. ա՛ գուղու՛մ, պէ՛ն. գօնսօլիտ դալըպընտան իւշ տէֆա տըր քէնտիմի տէնիզէ աթըպ պօղուլմագ իսթէյօրում ամմա տէրագապ կէլիպ զօրլա գուրթարըյօրլար:

— Ճանըմէյի եա, սէնին տէ մէրամըն սահիհտէն պօղուլմագսա՛ սարայ պուրնունա կիթսէ՛նէ, օրասը թէնհա տըր:

— Ա՛ դարտաշ. պէն օրասընը հէսապ էթմէմիշ տէյիլիմ ամմա, գաբըտան կիրսէմ պէքճիլէր պրագմազլար, գայըքլա կիթսէմ մասրաֆ օլուր տէյի Հասքէօյ վարօրունա գարար վէրմիշիմ:

— Աննատըմ, պու սէֆէր մասրաֆը, կէլէճէք սէֆէր իսրաֆը տիւշիւնիւպ՝ սէն իչէ օյնայաճագսըն. կէլ պիրաղ տա ճանընը տիւշիւն տէ պու սէվտատան վազ կէչ, զէրէ գալգար թէրս պիր վաղըթա ըսթ կէլիր տէ՛ հէր քէս գօնսօլիտէ տալըպ սէնին տէնիզէ աթըլաղընը կէօրէմէղ օլուրլար:

* * *

— Միւսիւ Յրանսուա. եագընլարտա ֆարիստէն եհնի պիր իլլէթ կէլմիշ, տույտուն ուղմու:

— Հայր օլա, ն՝ասըլ իլլէթմիշ օ, ատը նէ՛ իմիշ:

— Ույգու տալկընլը. պու իլլէթէ միւպթէլա օլան՝ աղընտա տօնաուրմամը վար, գօլթուղունտա տամսը մը վար, նէ վար, պրագըպ՝ ուզանըր 2-3 այ գատար կէօզիւ գաբալը ույգույա տալարըմըշ...

— Շունա ատէթա էօլիւր աէսէնէ:

— Եօ՛գ հանըմ, էօլմէք տէյիլ, ատէթա հէրիֆին գօլ նալզլարը եօլունտա, եիւրէք նալզլարը գարարընտա, այագ նալզլարը սըրասընտայըմըշ:

— Հա՛ շիմի աննատըմ. շունա ույգու հասթալըղը տէյէճէյինէ թէմպէլիք իլլէթի տէսէնէ. հէմ ֆարիստէն կէլմէյէ նէ՛ հաճէթ. պունտա տալկըն գըթըլըմը վար, կէօզիւնիւ գաբա՛ կէօզիւ աչըք տալկըն թութ չօ՛գ:

* * *

— Ճանըմ, աս ի՞նչ է քու ձեռքէդ քաշաճս, աս միսը սուղ է կըսես, միս չէս բերեր. զալզալաթը կրակի գին է կըսես՝ տուն զալզալաթ չէս հանդպցուներ. խօլա եօղուրտի ուտելով ուտելով արունս քէն գարձաւ:

— Քա այ օղուլ սուտ եմ՛նէ սուտ ես ըսէ՛, օխան 10 ղշ միս, 3 ղշ թագէ ֆասուլեա կ'ուտուի՛ մի:

— Էյ փէք աղէկ. անոնք սուղ են նէ, հիշ չէնէ, հիշ չէնէ քելլէ մը բանի՛ր ալ առնել չըլայ. կէնէ առտունըր օլուխ չօճուխ խահվալթը կ'ըլլուի:

— Ի՞նչ բանի՛ր մի, աստուած խելք տայ քեզի, էս տունս անանկ խաղալը բաներ չեմ հանդպցներ:

— Ինչո՞ւ, էս աս խըտար տարի պանիր կերեր եմ, օր մը խաղայի մը չեմ հանդպէր:

— Անանկ կիտես, բրօվայի համար կտոր մը բերանդ դիր տէ հալդ կը տեսնաս...

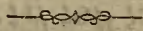
— Քա մարդ խենթեցա՞ր, ի՞նչ եղար, հիշ բանիր ուտողը կը մեռնի մի՛:

— Նասը՛ւ չը մեռնիր պէ . ուստիները պիւ-
թիւն զէհրլէնմիշ են եղեր . մէյէր աս
տարի սիւտերուն մէջ զէհրլ կայ եղեր :

— Վոյ երկու աչքդ խաղայ մարդ , սիւ-
տերուն մէջ զէհրլ կայ նէ՝ խօլա եօղուրտին
նասը կուտենք կոր տէ պան մը չենք ըլլար
կոր :

Ան ալ Աստուծոյ մէկ ճիւղէն է քի հիշ
մէկերնու խելքը չի հասնիր :

Այս տարածայնութիւնը դէշ չէ , հիշ որ
չէ նէ , օխան Աէ են օ փարայ վար չի ծախող
բէնիրճիներուն գիթը ազէկ մը կը կոտորի :

ՊԻՐ ՆԵՎԻ ՊԱԹԱԳՃԸԼԸՔ

Էֆէնտիմ , էյի չըքա կէլտինիզ , ի-
քի հաֆթատան պէրի մաղաղայա կէլէն ա-
լաճաղըլարընըղա եալան սէօյլէյէ սէօյլէյէ
եալանըմ թիւքէնտի :

— Վայ զէվէք հէրիֆ վայ , եալան սէօյ-
լէմէյէ նէ՝ հաճէթ . . . ալաճաղ սահիպլէրինէ
մէրամ աննաթմաղ իչին պին թիւրլիւ թա-
րիք վար տըր :

— Վար ամմա էֆէնտիմ , սարֆ էտէ է-
տէ թիւքէթտիմ . քիմինէ պէքլէ տէտիմ .
քիմինէ կէլէճէք հաֆթա տէտիմ . քիմինէ
եարըն կէլ տէտիմ . քիմինէ ֆայըղ վէրէլիմ
տէտիմ . քիմինէ դուրա մասալը օգուտում .
քիմինէ թէհտիտ կէօսթէրտիմ նիհայէթ
օրթատա ալընտըրաճաղ հիչ պիր սէպէպլիմ
դալմատը , հաթտա պիրիտէ աչաղտա հա-
նըն էօնիւտէ սիզի պէքլէյօր , նասըլ օլմուշ-
տա կէլտիինիզի կէօրմէմիշ՝ թատճիւպ էտի-
յօսում :

— Հայ չօճուգ հայ , պէնի պէքլէյէն
շու 2000 լիրա իսթէյէն Սթալրագի տէյի՛լ
մի . . . պէն օնու կէօրտիւմ ամմա փարա
իսթէյէճէք տէյի հիչ հաթըրմա կէլմէտի :

— Արթըք փարա իսթէյէճէյինի իսթէ-
մէյէճէյինի պիլմէմ . նիյէթի ֆէնա տըր օ-

նու պիլիրիմ , կալիպա թիճաթէթտէ արղու-
հալ վէրէճէքմիշ . պագըն , իչինիզ եօղսա
տալայա կիտին կէլին :

— Շունու պանա չըրտանա պագընիմ :

— Նասըլ , չըրտայըմ մը , օնու սիզէ չը-
րմադ ատէթա եաթմըշ երլանըն պաշընը
դալարըմադ տէմէք տիր . կէլէճէյի վարսա
քէնտի կէլին , դօրլա բաթըրտըլը տալէթ
էթմէնին ալէմի եօղա :

— Սանա չըր տիյօրում , պագ կէօրիւր-
սիւն , պիր սահաթ էվէլիսի աթտէքհա քէ-
սիլէն հէրիֆի նասըլ բամըք կիպի եուսու-
շատըրմ :

— Տէմէյին էֆէնտիմ , պու հէրիֆին կէօ-
ղիւ տէօնմիշ , բէք դօլայ եուսուշայաճաղ
բամըղա պէնդէմէյօր :

— Արթը ուղաթտըն , սանա չըր տէյօր-
լար , չըր , չիմտի դալդըպտա օնա թութա-
ճաղըմ թարիդի ուղունուղատը սանա տա-մը
թարիֆ էտէյիմ , չըր քի միւճիւղաթը
կէօրիւպ , տիւնեանըն դաշ պուճաղ օլտու-
ղունու աննայասըն , տէյինտի չըղըր :

— Չըղըրմայա հաճէթ դալմատը , իշթէ
քէօրիւրմիւշ ապան կիպի կէլլօր . պէն կի-
տիյօրում :

— Էտէպսիզ հէրիֆ , սանա կիթ սինեօու
Սթալրաքիի դարչըլա տէյօրում իչի՛թմէյօր
մուսուն , սէն պիլմէյօրմուսուն քի տիւնեանա
օնտան զիյատէ պիր վէֆալը տօսթում եօղ-
տուր , նիչին կէլտիի վագըթ րայէթ էթմէ-
յօրումն . նիչին դօլթուղունա կիրիպ դօլ-
թուգ սանտալիէսինէ օթուրթմայօրումն , է-
տէպսիզ հէրիֆ , չիմտի սէնի դօլտամ հագ-
դըմ եօգմուտուր :

— Եօգ միւսիւ Արթինաքի , ուշաղը թէք-
տիր էթմէյին , օնա հիչ պիր սէօղ տէմէյէ
հագդընըլ եօգ տուր , անճաղ պիր թագ-
սիրաթ վարսա՝ օտա . . .

— Նէ՝ տէմէք էֆէնտիմ , սիզ նէղաքէթ
էտիպ օնուն դապահաթընը սէթր էթմէք
իսթէյօրումնուղ ամմա , պանա եագըլան օ-

նու հուզութեամբ ալիւր ալեւա թէքտիր
էթմէք, բէղիլ էթմէք տիր:

— Նէյիսէ, էյէր պիր թադսիրաթը վար
ըսա՝ սօնրա թէրպիյէ էտէրսինիզ, պէնիմ ա-
ճէլէ իշիմ վար տըր, չօդ տուրամամ, կիտէ-
ճէյիմ, հայտէյին շու . . .

— Եօ, էյլէ գըրգ երլտա պիր կէլիւ ա-
յադ իւթիլինտէ գօնուչմագ օլմաղ, պու
կիւն էյլէն թաամընը պիրլիքտէ էտէճէյիզ:

— Թէչէքքիւր էտէրիմ գուզում, իշիմ
վար, պաշգա պիր վագըթ, պէնիմ կէլիլի-
մին սէպէպի եալընը . . .

— Այաղընըը էօրէյիմ օթուրուն, նա շու
այադ սանտալիէսինի տէ այաղընըըն ալթը-
նա գօյուն, մաղաղամըղ նէմլաք տըր, նէ-
վաղիլ օլուրունուզ:

— Հայըր ա՝ ճանըմ պէն նէվաղիլ օլմամ,
պէնիմ շուրատա տուրաճաղըմ բէք բէք պիր
չէյրէք տիր: Հայտէյին բէճա էտէրիմ շու
հէսա . . .

— Ալլահ աշգընա մաղուր պույուրուն,
ֆամիլէանըղնա՞սըլ տըր, էյիրահաթ մը տըր:

— Համա օլտուն էյի բահաթ տըրլար,
ֆագաթ շիմտի պու լաֆլարըն սըրաթը մը
եա՝, պիզ շու հէսապը . . .

— Աման, էյի հաթըրմա կէլտի, պէյիւք
վալիտէնիզ նէ՞ հալտէ, ամճաղատէնիզ նէ՞
եարըյօր, եէկէնլէրինիզ նէ՞ սուլարտա,
ն սէնէտէն պէրի կէօրմէմիլիմ տէ կէօրէճէ-
յիմ կէլտի:

— Հէփիսի տէ էյի, հէփիսի տէ հօշ տուր-
լար ամմա մատտէ օնտա տէյիլ, շիմտի պի-
զէ լաղըմ օլան . . .

— Սիզի պիրաղ զայըֆլանմը կէօրիւյօ-
րում, պէսպէլի Պուրսա համամլարը եարա-
մամը:

— Ճանըմ պէն Պուրսայա կիթմէտիմ:

— Նիշին այ էֆէնտիմ, մատէն սուլարը
կիպի հասիլէթիլ մասալիճէ մի օլապիլիլ:

— Էյլէ ամմա, ախղուիթալար պիրաղ

տուրիւն վէ ախղինլէ տէ պիր հէսապըմը . .

— Հայ լանէթ շէյթան, պագ պաղտաքի
խըրվաթընըը սօրմայա ունութտում, նէքրէ
պիր հէրիֆճիք տիր: Եաշը եէթմիշէ վարմը
տա հալէա ֆարըմամը:

— Բէճա էտէրիմ միւսիւ Արթինագի,
պուրարըն իւզէրինէ պաշգա պիր վագըթ
կէօրիւլիւրիւզ: շիմտի շու հէսապա պագալըմ:

— Հա, հէսապ տէտինիզ տէ էյի հաթ-
ըրմա կէլտի, պէնիմ սիղէ 2000 լիրա սէնէա-
լի պօրճում վար տըր, իւշ այտան պէրի պէլ-
քի ֆայըղըտա իշլէմիշ տիր, էլպէթտէ . . Էհ
վարսըն չօղալըն, սիզին կիպի պիր զաթա
պօրճուլ օլուշում պանա պէյիւք պիր շէ-
րէֆ տիր: Բիաջատա խամինիզ պալէատէ,
իմզանըղ էլլէրտէ, մէթինիզ տիլէրտէ, ալիմ
ալլահ շու վարայը կէճ էօտէյիպ 10 երլ սիղէ
պօրճուլ գալմայա արզու էտիյօրում:

— Էյլէ ամմա, պու կիւնլէրտէ պիրաղ . .

— Հայ հայ, պանա զաթը ալինիլին իմզա-
սըլլա պիր սէնէա կէթիրսէլէր՝ հիշ ըսգօնթօ
էթմէյիպ վարայը պիր թամամ թէտիյէ էտէր
գապուլ էտէրիմ:

— Թէչէքքիւր էտէրիմ ֆագաթ կէճ գա-
լաճաղըմ: շու պիզիմ . .

— Սիզի պու կիւն կէօրտիւղիւմէ ֆէվք
էլ ատէ մէմուն օլտում, հաթտա ախչամա
գատար պիրլիքտէ վագըթ կէչիրէյիմ տէյի
ուշաղա պիր բայթօն ըսմալմայա նիլէթ
էտիյօրում:

— Նէ՞ զահմէթ, այ էֆէնտիմ, պու կիւն
սըրաթ տէյիլ: պու կիւն իշ կիւնիլ . . .

— Չափըդ Սիմօն 2 բօրսիօն քիւլպաս-
թը կէթիլը, պու կիւն թամամ սինետօ Սթալ-
րագիլլէ էտէճէյիմ:

— Ամաննէ՞ սէյլէյօրսունուզ, կէճիւքիլիմ,
ալաճագընըն պիրի պէնի պէքլէր քի . . .

— Օրմաղ, հիշ տէյիլլէ պիր տօնտուրմա
եէմէլիսինիզ:

— Բէճա իտէրիմ տուրամամ, շու հիսա-
պը . . :

— Էհ մատենա՛քի պու՛ղ դաստար թածի՛լ է տէյօրսունուղ մատամա պէնտէն մահսուս սէլամ սէօյլէյին . . .

— Հիշ տէյիլսէ, հէսապըն եարըսը . . .

— Օրթանճա օղլունուղուն էքի կէօղլէրին աէն էօրէրիմ, պէօյիւք վալիտէնիզին էլինի էօփէրիմ . . .

— Օլամա՞ղ մը քի, շու հէսապ . . .

— Եօ՞դ, պրադմամ քի պու՛ղ դարանլըգ վէրաիվէնլէրտէն եալընըգ աշաա էնէսի նիզ . . .

— Սթաֆուրլա՛, էֆէնտիմ, եադըշմաղ, պէն էնէրիմ :

— Հայըր դօլթուղունուղա կիրմէյինճէրահաթ օլամամ :

— Պրադմամ սյ էֆէնտիմ, հաթտիմ տէյիլ, իշթէ եալընըգճա էնէպիլիյօրում ամմա, շու հէսա . . .

— Ինչալլահ պիղի ունութ մաղսընըղտա, կէնէ 2-3 այտան կէլիրսինիզ . մէշղուլիյէթի նիզ չօդ օլմաղսա 2-3 կիւնտէն տէրիտիմ ամմա . . . հա լուսթրօճու, շուրայա կէլտէնէ սէն :

— Նէ՛օ, ա՛յ էֆէնտիմ, լուսթրօ քի՛մէ :

— Նէ՞ տէմէք, սիլէ . դարանլըքտա դունտուրանըղ թօղ օլտու, սէպէպի պէն օլտում, լուսթրօ էթտիրէճէյիմ :

— Գապուլ էթմէմ, էֆէնտիմ, պէնի ութանտըրըյօրսունուղ :

— Ատիյօ միւսիւ Բանայօթագի էֆէնտիմիլ :

— Ատիյօ միւսիւ Արթինագի տօսթուսուղ :

— Շիմտի կէօրտի՞ն միւ, ա պուտալա, իշթէ 2000 լիւրայը իսթէրիմ տէյի քէօրիւրէն ասլանը պէօյլէ եումշաթըրլար . էյրէն տէ վար ուսթանա տուա էթ :

— Էֆէնտիմ. պէն պու ախղուլիթայա տօնտում գալտըմ, մէյէր թիւճճարլըղըն պիւրինճի շարթը տա եիւղ դալիլիլիլէ միւրայիլիք իմիշ :

ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԵՐԳՈՅ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՅՍ ԵԿԵԴԵՅԻՈՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԱՅ

Ե . Մ . ՏՆՊԷՆԵ

Հայկական եկեղեցւոյ ձայնագրական արհեստին կանոնաւորութեանը նպաստող, և բանասէր աղգայնոց ուշադրութեանն արժանի աշխատութիւն մ'է որնոր խիստ օգտակար կրնայ համարուիլ ներկային և ապագային համար :

Կը գտնուի Հայ գրավաճառաց քով, ի գին 1/2 արծաթ մէճիտ :

Յաջողակ և ձեռնհաս տաճկագէտ անձ մը, վաճառականաց քով գրագրութեան թահսիլտարութեան և կամ որ և իցէ պաշտօն մը վարելու պատրաստ ըլլալով՝ ի հարկին բարի վարուց վիսյական և պատուաւոր երաշխաւորութիւն ալ ցուցնելու պատրաստ է :

Գումդապիու Մօլա թաշի ճատտէն 41/2 կանդուն երեսով ամենը 90 կանդուն տեղ մը կայ ծախու : Ուզողը կրնայ գրասենեա կէս տեղեկութիւն առնել :

Մամուլ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :

Ստորագրութեան տեղն է Պօլիս, Զինճիրի խան վերի յարկ թիւ 18 :

Գուրս երթալիք թերթից փոստայի ծախքը առնողին վրայ է :

Շրջանին գինը դահեկան կանխիկ 60

Կիսաշրջանը » » 30

Մէկ թիւը փարայ 30

Ծանուցման տողն է դահեկան 2

ՇԱՐԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

ԴԷՈՐԴ Թ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. Ղ. Պարտիզպանեան Է. Հնգ.

ԲԻԶԱ-ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻԻ 3